

The Economist:

"Türkiye'de ordunun daha ne kadar sabredebileceği belli değil"

● İngiliz dergisine göre ordu ve Demirel CHP'nin Onarım Hükümeti önerisine "MHP'nin ve Türkeş'in genç militanlarının terörünü daha fazla arıtacağı" nedeni ile karşı çıkıyorlar.

HABERİ 7. SAYFADA

İNDİRİMLİ SATIŞLAR BU YIL... BUYSA...

Asgari ücretle bir takım elbise bile alınmıyor

Her yılın ağustos ayında indirimli satışlar yapılır. Büyük kentlerin büyük mağazalarında boy boy bez pankartlarla indirimli satışların yapılacağı haftalar önce anons edilir. Bu yıl da gelenek bozulmadı. Bir haftadır büyük mağazalarda indirimli satışlar başlamış durumda.

Beyoğlu'nun büyük mağazalarını dolaştık. İndirimli etiketlerin üzerinde hep dört rakamlı fiyatlar var. En ucuz takım elbisenin fiyatı 5 bin 450 lira. Eski fiyatı ise 8 bin 270 lira. İndirimli olmasına karşın bu fiyat asgari ücrette eşit. Hem de brüt asgari ücrette

Binlerce öğrenciyi ilgilendiriyor

Akademilerarası Kurul öğrenci alımı konusunda karar alamadı

● Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanı Prof. Yılmaz Büyükerşen, Üniversitelerarası Kurul kararının dünya üniversiteler tarihine geçecek nitelikte bir karar olduğunu söyledi

HABER MERKEZİ
Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fırsöz başkanlığında önceki gün İstanbul'da olağanüstü toplanan Akademilerarası Kurul toplantısı, bir sonuçla bitirilmeyen bitti.

Yaklaşık yüz bin öğrenciyi yakını (Devamı 7. Sayfada)

TRT'de 5 bin 500 kişinin atamaları yeniden yapılacak

● Kasaroglu yaptığı basın toplantısında "Haber bültenlerinde olayların yer alması herkes tarafından beğenilecek değil" dedi

HABERİ 7. SAYFADA

AP'lilerin oturuma katılmaması nedeniyle çoğunluk sağlanamadı

Erkmen hakkındaki gensoru önergesi Meclis'te okunamadı

● Beş baskı yasasını tartışmak ve MSP'nin gensorusunun görüşülme takvimini karara bağlamak üzere toplanan Danışma Kurulu'nda anlaşma sağlanamadı.

● MSP'li Battal, gensorunun AP tarafından bayramdan sonraya bırakılmasının öngörüldüğünü söyledi

● CHP'nin Maliye Bakanı İsmet Sezgin hakkında vermeyi kararlaştırdığı gensoru önergesi imzaya açıldı.

HABERİ 7. SAYFADA

Beş baskı yasasını görüşmekte olan Partilerarası Komisyon toplanamadı

ANKARA (DEMOKRAT) AP ve CHP liderlerinin Çağlayan'ın başkanlığındaki toplantıda üzerinde anlaşmaya vardıklarını açıkladıkları beş baskı yasasını görüşmek amacıyla bir süredir toplantılar yapan partilerarası komisyon, dün CHP'li üyenin katılmaması nedeniyle çalışmaya devam edemedi.

CHP'li üyenin partisinin aynı saatte devam eden ortak grup toplantısında bulunması nedeniyle komisyonun katılmadığı bildirildi. Komisyon çalışmalarını, bugün saat 14.00'ten itibaren yeniden sürdürecektir.

Bu arada partilerarası (Devamı 7. Sayfada)

Askeri Şura çalışmalarını sürdürüyor

HABER MERKEZİ
Yüksek Askeri Şura çalışmalarının 2.günü de tamamlandı. Şura toplantılarında kara kuvvetleri dışında, orgeneralliği terfi edecek korgeneral yokken, kara kuvvetlerinden 2 korgeneralin orgeneral olması bekleniyor.

Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki terfileri görüşmek üzere toplanan Yüksek Askeri Şura'nın çalışmalarına dün Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren başkanlık etti.

Genelkurmay şura salonunda saat 9.00'da çalışmalarına başlayan Yüksek Askeri Şura'nın 4 gün sürecek çalışmaları (Devamı 7. Sayfada)

AMASYA VALİSİNİ GÖREVE DAVET EDİYORUZ!... (4)

50 yaşındaki CHP'li Aşir Erol: "Genel Başkanım nereden bulucan, biz Merzifon'daki parti başkanını bulamıyoruz ki..."

CHP'liler parti yöneticilerine küskün

Kerim DOĞRU

HABERİ 5. SAYFADA

● "O kadar çırpındık, bize bir sahip çıkan olmadı. Polise, valiye telefon ettik. 'Kendi başımızın çaresine bakın' dediler Biz bize kaldık burada"

● "Akşamdan sabahımız, sabahımızdan akşamımız belli değil. Kendimizi savunsak, karşı çıksak, 'terörist' diyorlar. Ne yapalım şimdi?"

● "Televizyona çıkıp herşeyin güllük, güllüştüğünü, müreffeh Türkiye'yi yaratacağımızı söylüyorlar. Müreffehlik onların dediği gibiyse, şahsen böyle müreffehliği kabul etmiyorum"

DEMOKRAT'IN SORUŞTURMASI

Yol-İş Federasyonu Genel Sekreteri Muzaffer Sarac:

"İşçi sınıfını hareket edemez hale getirmeyi hesaplıyorlar"

HABERİ 7. SAYFADA

1) Anayasa'nın halk yararına öngördüğü temel reformlar yapılmamışken, TBMM'nin kamuoyunda "baskı yasaları" olarak nitelenen bu yasaları, ivedilikle çıkarmaya yönelmesini nasıl karşılıyorsunuz?

2) Bir dizi anti-demokratik hüküm taşıyan bu yasaların Anayasa'nın özgürlükleri sınırlamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Doktorlar Faruk Tuna'nın bitkisel hayata girdiğini ifade ettiler

ITU öğrencisi Faruk Tuna gözaltına alınarak götürüldüğü 1. Şube'de mide kanaması geçirdiği gerekçesiyle Numune Hastanesi'ne kaldırıldı. Tuna şimdi koma halinde ve bitkisel yaşama girdi. Doktorlar Faruk Tuna'nın yaşamını kurtarmak için bütün çabalarını gösterdiğini belirttiler.

Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisi olağanüstü toplandı

Doktorlar, hükümete Eylül ayı başına kadar süre tanıdı

● TTB Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek, 1 Eylül'e kadar sorunlar çözülmedikçe takdirde bütün sağlık hizmetlerinin durdurulacağını belirtti.

ANKARA (DEMOKRAT) TTB Temsilciler Meclisi olağanüstü toplandı. Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek, hükümetin ekonomik ve özlük haklarına yönelik saldırılarını asla kabul etmeyeceklerini belirterek "Bu durumda sağlık hizmetlerinde demokratik ve yasal direnme hakkı doğmuştur. Yapılan haksızlıklara karşı direneceğiz" dedi.

(Devamı 7. Sayfada)

CHP Gençlik Kolları Başkanı Belovacıklı:

"MHP'nin TİT ve ETKO gibi cinayet şebekeleriyle ilişkisi ortadadır"

ANKARA (DEMOKRAT) CHP Gençlik Kolları Başkanı Hasan Belovacıklı, "MHP'nin TİT, ETKO gibi cinayet şebekeleriyle ilişkisi ortadadır" dedi.

Hasan Belovacıklı yaptığı açıklamada, MHP Genel Başkanı Türkeş'in önceki gün yaptığı basın toplantısında CHP Gençlik Kolları ile ilgili iddialarını yarıttı. Türkiye (Devamı 7. Sayfada)

CEMAL KARABAŞ'ın çizgileriyle

YARIN Demokrat'ta

Bir öğretmen gözaltına alınca 1000 kişi yürüyüş yaptı

Havza'da çıkan olaylarda sağ görüşlü bir kişi öldü

● Ağrı'da faşistler ÜYD'ye haraç vermeyen bir AP'linin evini bombaladılar.

● Ankara'da faşistler devrimci bir kızı yaraladılar.

● Fatsa'da üç kişi öldürüldü, iki kişi de çatışmada yaralandı.

● Adana'da sağ görüşlü bir lise müdürü öldürüldü.

HABERİ 5. SAYFADA

Fatsa Belediye Başkan Vekilliğine atanan AP'li Hikmet Altıntaş da istifa etti

HABERİ 5. SAYFADA

Lyon kentindeki Türkiye Konsolosluğu'na yapılan saldırıda 4 kişi yaralandı

LYON (AJANSLAR) Fransa'nın Lyon kentindeki Türkiye Konsolosluğu dün saldırıya uğradı, dört kişi yaralandı. Yaralananlardan birinin durumunun ağır olduğu bildirildi.

Edinilen ilk bilgilere göre binanın içine giren iki silahlı kişi, ateş açtıktan sonra kaçtı. Yaralanan dört kişiden üçünün Konsoloslukta iş takibi için bulunduğu anlaşıldı. Diğer dördüncü kişi olan Konsolosluk kavası Mehmet Bozdağ, saldırıdan sonra yaralı halde karakola giderek durumu bildirdi. Bozdağ, saldırıda bulunan iki şahsın, önce Konsolos Okan Gezer ile konuşmak istediklerini bildirdiklerini, sonra da ateş açtıklarını söyledi.

İŞTE SATIŞA ÇIKARILAN "İMECE KARTLARI"

"DEMOKRAT, halka ait olan ne varsa, halkın aydınlık geleceğine, iyiye, güzele, doğruya, kardeşliğe, özgürlüğe ait ne varsa her şeye sahip çıkan ve olayları halkın çıkarları doğrultusunda tüm gerçek yönleriyle yansıtmaya büyük özen gösteren bir kitle gazetesi olacaktır."

Bugün okularımız başta olmak üzere tüm kamuoyunun bildiği bir takım güçlüklerle karşı karşıyayız. Bu güçlükleri yine sizlerle birlikte aşacağız. Yedi ay önce başladığımız imcece bugün yeni görevlerle karşı karşıya. Karşılaştığımız güçlükleri aşmak için "İmcece Kartları" nı satışa çıkardık. Tüm DEMOKRAT okurlarını ve DEMOKRAT'ın yaşamaması isteyen herkesi bu imceceye katılmaya çağırıyoruz. Tanesi 100 TL'ye satılan kartları gazete bürolarımızdan ve aşağıdaki banka hesapları ve posta aracılığıyla temin edebilirsiniz. 1. Şube: Ankara Türlü Şubesi 2840 nolu hesap ve Ziraat Bankası Çemberlitaş Şubesi 172. nolu hesap.

NIHAT BEHRAM'IN SON KİTABI ÜZERİNE...

ABD'DEN
NAMUSLU VE
YÜREKLİ BİR
SES

"IRMAK BOYLARINDA TURAÇ SESLERİNDE" ADLI ŞİİR KİTABINDA BEHRAM, SEVGİNİN, BAĞLILIĞIN, ERDEMİN TOPLUMSAL AJİTASYONUNU YAPMAKTADIR. BEETHOVEN BACH MÜZİĞİNDEKİ İNSANI TOPLUMSAL AJİTASYONU GİBİ...

"TURAÇ TOROSLARIN ETEKLERİNDE İRMAK KENARLARINDA YAŞAYAN SÜLÜN CİNSİNDEN BİR KUŞTUR. GÜZEL ÖTEN, NESLİ TÜKENMEK ÜZERE OLAN BİR KUŞ OLDUĞUNDAN DOLAYI ŞAIR İNSANİ DUYGULARA SALDIRAN ACIMASIZ DOĞA KURALLARI İLE ÖZDEŞLİK KURARAK KENDİNİ BU KUŞA BENZETİR

(Fotoğraf: İrfan DEMİRKOL)

Çelik kefenli ölü

Michael GOLD

Dinleyiniz garip bir cenaze töreninin yaşlı trampet seslerini, Dinleyiniz, garip bir Amerikan gömme töreninin hikayesini: Pensilvanya'nın Bradok kentinde ki orda çelik fırınları çalışır pis ejderhalar gibi ateş püskürerek yiyecek insanı, yeri, göğü. İlyazdır. Çelik haramiler ülkesine bir çocukla girmiş tir ilkyaz. Çekoslavakyalı gülyüzlü Jan Klepak'la. O, sabahın altısından beri iş başındadır, Düşlüyor Irmağın karşısındaki çayırda Amerikan çınarlarını, Ak çiçeklerle ağarışını Erik ağaçlarını, Yarı çıplak, erimiş demiri çekerken bir kükürt gölünden Kan ter içinde yüzüyor. Yalnız, Erik ağaçları-onun yüreğini soğutuyor yeşil çayırın anıları yumuşatıyor onun yüreğini, Unu tuyor bir çelik gibi sert olmayı, yalnız anyor, karısının göğüslerini, küçük yavrusunun kahkahalarını, Erkeklerin sarhoş, muflu günlerinde şarkı söyledikleri yolu Anyor inekleri koyunları, güler yüzlü köylüleri, Köyleri, Çekoslavakya'nın güneşli tarlalarını.

Dinleyiniz garip bir cenaze töreninin yaşlı trampet seslerini, Dinleyiniz garip bir Amerikan gömme töreninin hikayesini... Uyan, uyan Jan Klepak, ocaklar kükürüyor kaplanlar gibi Alevler ta yüksek tavana dek atılıyor, Kafeslerindeki sarı kuduz kaplanlar gibi. Uyan, saat onüç, gelecek ocak dotosu kuduz, akıcı çelik senin üstüne boşanacaktır. Uyan, uyan, manivela kıldır, çelik saldırdı, Akmakta tmarhaneden kaçmış bir deli gibi Uyan, ah, düş sona erdi. Çelik, yuttu seni Jan Klepak: Dinleyiniz garip bir cenaze töreninin yaşlı trampet seslerini, Dinleyiniz garip bir Amerikan cenaze töreninin hikayesini.

Şimdi, üç ton sert çelik tutuyor kalbinde kemiklerini, etlerini, sinirlerini, kaslarını, beynini Jan Klepak'ın! Onlar taşımaktadır yeşil çayırın, koyunların Erik ağaçlarının, bebek güllüşlerinin, güneşli Çekoslavakya köylerinin düşlerini.

Çelik ocaklarının direktörleri armağan ediyorlar büyük çelik kefenle Erik düşlerini Jan Klepak'ın duluna. O kefen, şimdi kocaman bir kamyonla mezarlıktaki büyük bir çukura götürülüyor.

Jan Klepak'ın dul, bir arkadaşıyla geliyor Jan Klepak'ı içine almış olan çelik bloğun arkasından. Ağlamaklar hongır hongur Sert çeliğin öldürdüğü arkadaşları için tutmaktadır yas!

Dinleyiniz garip bir cenaze töreninin yaşlı trampet seslerini Dinleyiniz garip bir Amerikan gömme töreninin hikayesini.

Çelik kefenin üstüne toprak atılırken şöyle huşkırkırtı karısı: Jan Klepak'ın:

Çamaşır yıkayacağım, sokak süptüreceğim orospuluk edeceğim elli sente de hiç bir çocuğumu yüksek fırınlarda çalıştırmayacağım bundan sonra.

Not: ABD işçi sınıfınındevrimci duygularını, düşüncelerini anlatan şiirlerin bulunduğu Rebel Poets Anthology adlı kitaptan HASAN İZZETTİN DİNAMO tarafından çevrilmiştir.

Celal MORAY
Nihat Behram, kanımca son dönemin en etkin, önde gelen şairlerindedir. Onu etkin kılan, onun ruh hali, yaşam pratiğidir. Bunun yanında sözcük seçimindeki ustalığı, çoşkulu ritmik söyleyişi dize ve sentaklarda sağlam yapısal bir bütünlük Behram'ı etkili kılan etkenlerin başında gelir.

Daha ilk şiirlerinde bile gelişkin örnekler veren Behram:

Sen ancak kendine yeteceksin
Oysa ölüm yetmiyor hayatı anlatmaya

Burada yalın bir söyleyiş, içtenlikli anlatım, Behram'ın ne denli özgün bir şair olduğunu kanıtlamaya yetecektir. Behram son kitabı ile de aynı yetkinliğini sürdürmektedir.

"İrmak Boylarında, Turaç Seslerinde" adlı şiir kitabında "turaç" sözcüğü çok kişinin kafasını çelebilir. Burada "turaç" sözcüğü ilginçlik olsun diye kullanılmamıştır Turaç, Toroslar'ın eteklerinde ırmak kenarlarında yaşayan sülün cinsinden bir kuştur. Güzel öten, nesli tükenmek üzere olan bir kuş olduğundan dolayı şair, insani duygulara saldırın acımasız doğa kuralları ile özdeşlik kurarak kendini bu kuşa benzetir.

Kitabın ilk şiiri "Yaşadığımız Şehir" Fikret'in "Sis" şiirine benzemektedir. "Sis" şiirinde olduğu gibi burada da telin vardır, yergi vardır, toplumsal eleştiri vardır, merhamet, kadınlara, çocuklara şefkat vardır.

Yalnız, Behram olgulara daha anaç çizgilerle yaklaşmaktadır. Çelişkileri daha bir çarpıcı sunmaktadır okura

İşte yine bu gece
Ne kadar süslenirse de
İşitleri ile denizin
Yinede bozuktur mavileri
Gök yüzünde bu şehrin

Burada İstanbul'un panoraması verilmekte, dış güzelliğin aldatıcılığı vurgulanmaktadır ve devam ediyor:

Nasıl da bulanyor içimde
O tacir gülsümler
Öyle ya...
Noteler, müfettişler, veznedarlar bonolar
Masnavi bir sabaha
Kirden başka ne verir.

Gerçekten şiirini bir projektör gibi çevresine tutuyor, didik-didik araştırıyor, incelikli ayrıntıları, çelişkileri en canlı, en çarpıcı noktalarından yakalayıp gözlemlerinden getirdiği verileri şiirine yerleştirip ustaca kullanmasını biliyor.

Madem ki
Dağılmış vefası beldeyişin
Hasretimden can bulan
Ne varsa
Anında donuklaşmış
Giden ben olayım o zaman.

Derken kendini paralarcasına bir alçak gönüllük içinde tutup atılan bir özveri örneği gösteriyor. Bakıyor aşk ve vefanın, bütün kepenkleri kapatılmış acısı ve aşkını göğüsleyip tavrı almasını da biliyor.

Bir aşk ki
Vefasını yitirmiş
O aşk unutulmuş

Bazıları Behram'ın bu kitapta işlediği aşk ve ayrılık, kırgınlık ve yakınlık temalarını bireyci olarak nitelendirir. Ben bu yargıya katılmıyorum. Çünkü aşk toplumsal bir olgudur, insani ve toplumu ilgilendirmektedir. Bu yargıların tümü mekanik bir anlayışın katı ve yoz yargılarıdır.

Behram şiirlerinin tümünde toplumsal farklılaşmayı görmekte ve göstermektedir. Çürümenin, sosyal depresyonun, kapitalizmin her şeyi meta haline getirdiği insani değerleri tehdit ettiğinin bilincindedir. Egemen sınıfların kasıtlı olarak saldırdığı kozmopolitizm karşısında şair paniğe kapılmıyor, bizzat bilicili olarak insani özellikleri savunuyor. Sahte dostluklar, hezeyanlıklar teşhir ediyor, sevgi, bağlılık, hayat, aşk, erdem savunuluyor.

Aşk adına, toplum katlarını nelerin kapladığı, yozlaştırmanın, dejenerasyonun sinemalarda sadist, mazoşist filmlerin, televizyonda burjuva ahlakının en etkili biçimde kitlelere sunulduğunu üç güdülerin alabildiğine sömürüldüğünü anlatmaktadır.

Bir şehir ki
Zehridir incecik güllüşlerin
Bir şehir ki çevrilmiş
Sokakları süngülerle zırlarla
Bir şehir ki
Her sabah vurguna hazırlanır
Bir şehir ki
Pelte pelte çocuklar dökülür sinemalardan
Tokatlanıp genç kızlar alınıp götürülür.

Burada toplumsal eleştiri en çarpıcı biçimde sunulmaktadır. Öyle ki kutsal ahlaki değerlerle toplumsal ahlaki değerlerin iç içeliği, cami önlerinde yapılan kadın ticareti, aşkını meta haline getirildiği, fuhuş diye tanımlandığı, her güzel duyguyu ticari kaygıların kirlettiği, analarımızın, bacılarımızın, mutfaklara kapattığı bu kötü dönemleri en etkili bir biçimde anlatmaktadır.

Behram'ın şiirlerinden kaba ajitasyon bekleyenler yanlışlara düşmektedirler, çünkü o sevginin bağlılığın erdemini toplumsal ajitasyonu yapmaktadır. Beethoven, Bach müziğindeki insani toplumsal ajitasyonu gibi...

T.C.K. ve C.M.U.K.'da yapılması öngörülen değişiklik tasarıları (1)

Baskı Yasalarına ilişkin
İstanbul Barosu Raporu

● ÇÖZÜM SUÇ UNSURLARININ VE CEZANIN ARTTIRILMASINDA DEĞİL, EKONOMİK VE SOSYAL BOZUKLUKLARIN VE DENGESİZLİKLERİN GİDERİLMESİNDE BAĞIMSIZLIĞIN SAĞLANMASINDA DEVLET KATINDAKİ TERÖR ODAKLARININ TEMİZLENMESİNDE ARANMALIDIR

● SENDİKAL ÖRGÜTLENMEYE VE İŞVERENE KARŞI DİRENMEYE "HELE BU İŞVEREN DEVLETSE" ANARŞİ VE TEDHİŞ GÖZÜYLE BAKAN ANLAYIŞ OLSA OLSA ANAYASA'NIN ÇAĞ-DAŞ DEMOKRASİ ANLAYIŞINI HAZMEDEMİŞ KAFALARDA YAŞAYABİLİR.

A - "Türk Ceza Kanununun 236, 311, 312, 449 ve 450 maddelerinde değişikliği yapılmasına dair anarşisi" üzerine görüşlerimiz:

1- Resmî adından anlaşılacağı gibi bu tasarı T.C.K. nin 5 maddesinde değişiklik yapılmasını öngörmektedir.

Büldüğü gibi T.C.K. bugüne kadar 28 kez değişikliğe uğramıştır. Bunlar içinde en önemlileri, 1933, 1936, 1937, 1941, 1949, 1953, 1957, 1971 ve son olarak da daha 8 ay önce 7 Haziran 1979'da 2245 sayılı yasa ile yapılan değişikliklerdir. Bu değişikliklerle T.C.K. nun yaklaşık 3/4 u değiştirilmiş bulunmaktadır.

Bugün gündemde bulunan değişikliği tasarısı T.B.M.M. ce kabul edilirse 29. değişiklik gerçekleştirilecektir.

Burada üzerinde durulması gereken, bu değişikliklerin Ceza Kanununun daha çok hangi hükümlerine yönelik olduğunu saptamaktır. Bu yolda yapılacak çalışmadan çıkacak sonuçlar, önemli bir yargıya ulaşmamıza sağlamaktadır. Gerçekten böyle bir inceleme ve araştırma sonucunda hemen görüleceği gibi değişikliklerin büyük çoğunluğu T.C.K.' nin cürümlere ilişkin 2. kitabının 1,2,3,4,5,6,7 'baplarında yapılmıştır. T.C.K.' nun 2. kitabının yukarıda sayılan bapları ise devleti, hükümeti, özgürlükleri, kamu düzenini, kamu güvenliği ve kamu esenliğini korumaya yönelik hükümleri kapsamaktadır. Demekki T.C.K. yürürlüğe girdiği 1926 yılından bu yana ve özellikle de 1933 den beri yani yaklaşık 47 yıldır hükümetler getirdikleri tasarılarla bir bakıma devleti, hükümeti, özgürlükleri koruyamadıkları, kamu düzenini, kamu güvenliğini ve kamu esenliğini bir türlü sağlamadıklarını itiraf etmiş olmaktadır.

Ama her seferinde bir yeni tasarı getirmekten de vazgeçmemişlerdir. Bize göre bu durum, bugüne kadar öngörülen çözümlerin, yani her sıkışıldığında yeni bir tasan getirilerek suçları ve cezaları artırmanın geçerli bir çözüm olmadığını artık herkesin kabul etme zamanının geldiğini ve hatta geçtiğini göstermektedir.

Ne varki, ilkeyi yönetenler bunu bir türlü kabul etmiyorlar. Her zaman cezanın en ilkel işlevini, eskilerin deyimi ile "cezanın ibreti müessire" olma fonksiyonunu, yani bir kişiye verilecek cezanın toplumun diğer bireylerini suçtan caydıracağı varsayımına dayanıyorlar. Ancak, unutulmamalıdır ki, cezanın bu işlevi modern ceza hukukunca terk edilmiştir. Onun yerine çok farklı çağdaş işlevler geçmiştir. Ama ülkemizde, her konuda olduğu gibi bu konuda da çağdaş anlayışın çok gerisinde kaldığı açıkça görülmektedir.

2- Tasarıda bu madde üzerinde yapılması öngörülen değişikliği geçmeden önce, 1971 yılına dönelim. O yıl bu maddenin neden ve nasıl değiştirildiğine kısa bir göz atalım.

1961 Anayasası'nın 46. maddesi büldüğü gibi "çalışanlara" sendika kurma özgürlüğünü tanıyordu. Böylece işçilerle birlikte memurlara da sendikalaşma hakkı ve olanağı veriyordu. Türkiye toplumunda milyonlar bulan memurların toplu sözleşme ve grev yapabilme hakları bulunmasa da hiç olmazsa demokratik bir bası grubu olarak sendikalar içinde örgüdenmeleri ve hatta geçitlerini göstermektedir.

Ayrıca ilkeyi yönetenler bunu bir türlü kabul etmiyorlar. Her zaman cezanın en ilkel işlevini, eskilerin deyimi ile "cezanın ibreti müessire" olma fonksiyonunu, yani bir kişiye verilecek cezanın toplumun diğer bireylerini suçtan caydıracağı varsayımına dayanıyorlar. Ancak, unutulmamalıdır ki, cezanın bu işlevi modern ceza hukukunca terk edilmiştir. Onun yerine çok farklı çağdaş işlevler geçmiştir. Ama ülkemizde, her konuda olduğu gibi bu konuda da çağdaş anlayışın çok gerisinde kaldığı açıkça görülmektedir.

Çözüm, suç unsurlarının ve cezanın artırılmasında değil, ekonomik ve sosyal bozuklukların ve dengesizliklerin giderilmesinde, bağımsızlığın sağlanmasında devlet katındaki terör odaklarının temizlenmesinde aranmalıdır. Anarşi ve teröre eğisi olmayan, bunlara karşı olan halk topluluklarının düşünce ve özelemlerini demokratik yollarla açıklama ve örgütlenmelerine olanak sağlanmalıdır. Bunlar gerçekleştirilmedikçe olumlu sonuç almak olanaksızdır.

1- "T.C.K.'nin 311. maddesinde yapılması öngörülen değişiklik:

1 - Tasarı 2. maddesi ile korunan istenen kamu düzenidir. Pekî kamu düzeni nedir?

Klasik görüşlere göre kamu düzeni, toplumda sükun, güvenliği ve sağlığı sağlanmasındır. Ama çağdaş insan için yalnızca sükun, güvenlik ve sağlık yeterli midir? Pek doğalki hayır, çağdaş insan için kamudüzeninin gerçek anlamda meydana gelmesi için, siyasal, ekonomik, moral ve sanat düzeninin sağlanması gerekir. Kamu düzeninin sağlanması gerekir. Kamu düzeni toplumun her alanının temelini oluşturan kuralları kapsar. Toplumun yaşamının temelini oluşturan bu düzen, hukuk kuralları ile çerçeveselendirilerek kapsama dahil edilir ve hukuka dayandırılarak saldınlardan korunur.

Ne varki, ülkemizde kamu düzeni hiçbir zaman bu göze görülmemiş ve bu kavrama hep devlet açısından bakılmakta yetinilip, kamu düzeni devletin

fonksiyonlarını yerine getirebilmesi için gerekli bir kavram olarak görülmüştür. Devleti, toplumdaki bireyden ayrı soyut bir varlık gibi gören ve gösteren bu anlayış karşısında zorunlu olarak kamu düzeni klasik anlayışın dışına taşınmamıştır. İşte 311. madde hem öğretide hem uygulamada hep bu amaç için kullanılan bir araç sayılmıştır. Tasarı ile öngörülen değişikliklerde bu görüşten kaynaklanmaktadır.

2 - Bu maddede öngörülen değişiklikler öncelikle cezalandırma ağırlaşmasınıdır. Gerçekten de yürürlükte olan maddede göre işlenmesi tahrik olunan suçun cezası muvakkat ağır hapis veya hapis cezasını gerektiren suçlardan ise "(311/1 bent 2) sanığa 3 yıla kadar hapis cezası verilir. Hapis cezasının en haddi T.C.K.'nin 15. maddesine göre yedi gün olduğundan, eylemin işleniş biçimi ve sanığın durumu özellik göstermiyorsa genellikle verilen ceza yedi gün hapistir. Oysa değişikliği bu konuda asgari bir had getirmekte ve bu halde verilecek cezanın "üç aydan üç yıla kadar hapis" olmasını öngörmektedir.

Tasarı ile ayrıca bu maddedeki para cezası da yükseltilmekte 500 liraya kadar olan ağır para cezasının 1000 liradan 5000 liraya kadar olmasını öngörmektedir.

3 - Bu maddedeki en önemli değişiklik 2. fıkrada yapılmaktadır. Yürürlükteki madde de yalnızca basın yolu olarak gazete, dergi, basılı veya elle çoğaltılarak yayımlanan yazılar, umumi yerefe levha ve ilan asılması suçunu ağır şekilde cezalandırırken, tasarıda bunlara her türlü kitle haberdar etme araçları, ses kayıt bandları, plaklar da eklenmekte böylece radyo, televizyon, filmler, kasetler vs. türünü de madde kapsamına almaktadır. Bu halterde cezanın bir kat artırılması da öngörülmektedir.

4 - Tasarıda ayrıca yürürlükteki maddede mevcut sanık lehine hükümler de kaldırılmakta, böylece bu suçtan sanıkların cezalandırılmasına katkı ettiği suçun cezasından da fazla ceza verilmesine olanak tanınarak Anayasasının 19. maddesi açıkça ihlal edilmektedir.

YARIN:
T.C.K. ve C.M.U.K.'da yapılması öngörülen değişiklik tasarıları (2)

6 Ağustos 1945 günü sabahı Japonya'nın Hiroşima kentine atılan atom bombası hadın, erkek ve çocukları uykuyla yahalıydı. İlk anda 100 bine yakın insan kavrularak öldü.

Hiroşimalar, Nagazakiler

olmasın!

Sintara Fukuhara

10. Sınıf Öğrencisi, oğlan. (1951) 1945'de dördüncü sınıfta.

● Bütün vücudu yanıklar, yaralar içinde, ben yaşta bir kız, anneme "yanınızda çocuğunuz var mı?" diye sordu. Kızın gözleri kör olmuştu... Annem "evet var" dedi. "Lütfen şunu ona verin" diye elindeki paketi uzattı. Yemek tasıydı bu... "sen niçin yemiyorsun?" diye annem sordu. "Ben öleceğim. Lütfen bunu kızınıza verin..."

Kiyoto Tanaka

9. Sınıf Öğrencisi, Kız. (1951) 1945'de üçüncü sınıfta.

Okuluma atom bombasının atıldığı 6 Ağustos 1945 günü... O günü hatırladıkça hala ürperirim. Okulumuz taşınmıştı. Ben gitmemiştim. Yakındaki bir okulda okuyordum... O gün civarda arkadaşlarımla oynuyorduk. Işık parladığı zaman kendimi oynadığımız evin yıkıntısı altında buldum. Oduğum yerde kalsam acaba ne olur diye düşünürken, yukarıda bir yerde küçük bir aralık gördüm, oraya doğru sürünmeye başladım. Tahtaları bir yana iterek dışarı çıktım. Dışarı çıktıkça bir de ne göreyim yalnız bizim oynadığımız ev değil görünürdeki bütün evler göçmüş ve yanmaya başlamıştı. Bu hal görünme ağlamak geldi içimden. Fakat kendimi tuttum. Oturup ağlamak neye yarardı, eve gitmeliydim.

... Annem beni görünce çok sevindi. "Haydi buradan gidelim" dedi, "Daha fazla durursak yanarsız." Bohçaları sırtına, bebeği kolunun altına aldı, bembere oradan uzaklaştık.

Hijji tepesi yolunda bazıları yanıklara dayanamayarak kendilerini su birikintilerine, havuzlara atıyorlardı. Diğerleri ise yotuk kenarına oturmuş gelen geçene "Allah rızası için üzerine su döki!" ya da "Ne dur bir yudum su ver!" diye yalvarıyorlardı. Yol kenarında biriken suları içenler bile vardı.

Hijji tepesine tımanırken büyük bir ağacın tam ortasından yandığını gördük. Tepeden etrafa bakınca her taraf bir ateş denizi gibiydi. Yanık ve yaralı insanlar inliyordu, tınaklarıyla yer tırmalyorlardı. Biraz ötede bir adam elindeki boruyla bir şeyler sığılıyordu. Yaralıları Ninoçima'ya götün dir omuştu. Biz de oraya gitmeye karar verdik ve nehir vapuruna bindik.

Annem önünde ben yaşta bir kız duruyordu. Bütün vücudu yanıklar, yaralar içindeydi. Çok acı çektiği belliydi. Durmadan "Anne, anne" diyordu. Benden anneme, "Affedersiniz efendim, yanınızda çocuğunuz var mı?" diye sordu.

Kızın gözleri kör olmuştu herhalde. Annem, "Evet var" dedi. "Lütfen şunu ona verin", diye elindeki paketi uzattı.

Yemek tasıydı bu. İçinde, okula giderken o sabah annesinin hazırladığı yemek vardı. "Sen niçin yemiyorsun?" diye annem sordu. "Ben öleceğim. Lütfen bunu kızınıza verin."

Kutuyu aldık. Bir zaman nehirde ilerledik. Vapur denize çıktığı sırada çocuk "Efendim" dedi, "size isimli söyleyeyim, eğer anneme rastlarsanız lütfen burada olduğumu söyleyin. Adını söyledi ve son nefesini verdi.

Çok, pek çok üzüldük bu çocuğa. Annemle baş başa ağladık. Bu kız yaşasaydı dünyalar benim olurdu. Yaşamadı. Öldü.

Hemen hastaneye gittik. Yanıklar ve yaralılara doluydu. İçlerinde bazıları acıdan alımlı kaçmıştı, yaralıların arasında koşup duruyorlardı. Bütün bu insanlar yanmasa, yaralanmasa, şimdi sağ olsalardı ben nasıl da mutlu olurum. Vapurdaki kız yanmasaydı, yaşasaydı, annesine kavuşsaydı...

Arata Osada "Atom Bombası Çocukları" adlı kitaptan

9 Ağustos 1945 sabahını hiç unutamam. Dördüncü sınıfta olduğum için savaşın gidişindeki değişikliği iyi kötü anlıyordum. Arkadaşlarımla son gelişmelerini konuşur, geleceğimizin hiç de iyi olmadığını hissedirdik. Ailemizin bir çok üyeleri herkesin savaş çabalarına katılması çağrısına uyarak sivil savunma, temelleme gibi işlerde çalışıyorlardı. Böyle de olsa, son günlerde, herkesin aklı fikri memleketin genel durumundan çok gitgide güçleşen geçim sıkıntısına gidiyordu. Babam askerdiydi, annem ile ablam işe gitmişlerdi. Evde iki küçük kız, bir de erkek kardeşimle ben kalmıyordum.

O sabah içinde bir sıkıntı vardı. Oysa gökyüzü açık ve bulutsuzdu. Erkek kardeşimi her günkü gibi Fukuşika'daki geçici okula götürdüm. Kırmızı tuğlalarla çevrili okul bahçesinin köşesine gittim. Yeni yapılan ağmanın üstündeki sümbere çikup oturdum. Okula giden arkadaşlarımla tembel tembel ayrıldık. San-Yeşil kanatlı bir kelebek süzülerek geldi, tam karşımda duvarın tepesine kondu. Şimdi düşünüyorum da B-29'un kendine özgü sesini açık seçik olarak işittigimi hatırlıyorum.

Dört metre fırladıkten sonra gözlerimi açtığımda zaman her taraf kapkara idi. Bundan sonra öncece kağıtlar yapıp yapıp açılıyormuş gibi orantılı aydınlanmaya başladık. Gözümü ilk karşımdan yükselen toz bulutuna odakladım. Aynı anda her şey birden çöktü ve sokaklar iskanlı kağıdı gibi birbirini ardından dev-

dan gibi bir aleme fırlatılıp atıldıktan sonra nallı olmuştuk. Kardeşimin elinden tutup koçmaya başlamışım. Bu sahnenin kopuk görüntüleri fotoğraf kağıdı gibi göz bebeklerime işlemişti.

Bana gelince, bu korkunç anları kat kat ederek kalbimin bir köşesine saklayacağım ve hayatım boyunca gerçek bir barış için çalışacağım. Kokuşmayaacak bir toplumun ancak böyle kurulacağına inanıyorum.

Arata Osada "Atom Bombası Çocukları" kitabından

9 Ağustos 1945. Atom bombasının patlayışından sonra, Japonya'nın Nagazaki kentli. Bombanın buradaki tahribatı Hiroşima'daki kadar büyük ve kesin olmadı.

Kız çocuğu

Kapıları çalan benim kapıları birer birer. Gözünüze görünemem göze görünmez ölümler.

Hiroşima'da öleli oluyor bir on yıl kadar. Yedi yaşında bir kızım, büyümüş ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce, gözlerim yandı kavrıldı. Bir avuç kül oluverdim, külüm havaya savruldu.

Benim sizden kendim için hiçbir şey istediğim yok. Şeker bile yiyemez ki kâat gibi yanan çocuk.

Çalışıyorum kapınızı teyze, amca, bir imza ver. Çocuklar öldürülmesin şeker de yiyebilirsinizler

Nazım HİKMET 1956

Demokrat

Çocuk

BU KİTABI OKUDUNUZ MU?

Hiroşima çocukları o günü anlatıyor

Derleyen: Arata Osada, Çeviren: Alaattin Bağcı. Gözlem Yayınları. 31. s.

Arkadaşlar, bu günkü kitabımızı, bu günün önemini de gözönünde bulundurarak seçtik. Bu günkü sayfamızın konusu aynı. Bu kitapta Hiroşimaların arkadaşlarının 6 Ağustos 1945'deki Hiroşima'yı sizlere anlatıyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nin 6 Ağustos'ta insanları tek bir bomba ile yoketme girişiminin acı sonuçları var bu haftaki kitabımızda. O günü anarak o arkadaşlarımızın acılarını paylaşalım dedik. Dilerseniz, kitaptan bir bölüme Musataka Osada arkadaşımızın yazısının son satırlarına birlikte gözatalım:

"Her yanı yanık içinde, günlere inleyen kimsesiz insanları, yaralar üzerinde dolayan kurtları, nöbet içinde ferat ederek ölenleri size anlatmak için nereden keli-

me bulayım. Buraya "Yaşayan Cehennem" desem olur mu dersiniz?

Bu insanlar yenilgiyi bilmeden savaşın tiksiner, barışı severek öldüler... Susuyorum.

Yalnız şunları sormadan edemeyeceğim. "Savaşa nedir?" "Barış nedir?"

"Barışı savunmak için o korkunç Atom Bombası gerekl mi?"

"İnsanlıkla bilim niye aynı hızla ilerlemiyor?"

Çözülmemiş bu sorular içimi kemiriyorlar.."

Musataka'nun satırları böyle son buluyor. Siz de bu arkadaşlarımızın derlerine ortak olmak mutluluğuna erişmek istemez misiniz? İsterseniz hem bu kitabı alıp okuyalım, hem de Musataka arkadaşımızın yukarıda sorduğu soruları düşünelim.

TANIYALIM ÖGRENELİM

Bilge Demokritos "Evrendeki her şey" diyordu, "Atomların bir araya gelmesiyle oluşmuştur." Onun düşüncesine göre ATOM maddenin bölünebilen en küçük parçalarıydı.

Simyacı Cafer el Sofi, bir elementi bir başkasına dönüştürmek için uğraştı.

Geçen yüzyılın sonlarında Marie ve Pierre Curie doğada ancak bileşik halinde bulunan radyumu, artırmayı başardılar.

Bilim adamı Rutherford ve arkadaşları, Birinci Dünya Savaşının hemen ardından,

Atom bombası

Azot atomlarının çekirdeğini etkilemenin yollarını geliştirerek bölünmez sanılan ATOM'u parçaladılar.

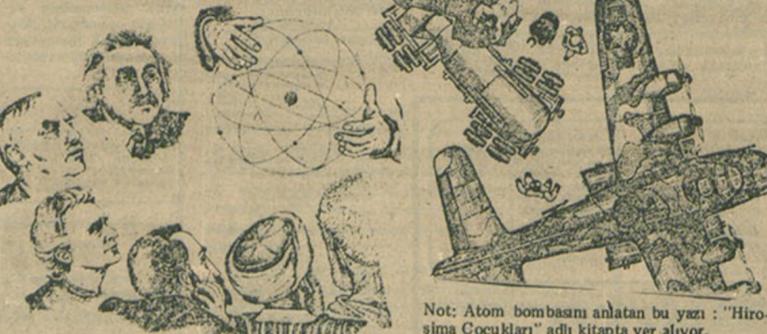
Bu bilimsel ilerleme, insanlığın eline doğanın en önemli dizginini vermiş oldu.

Kuramsal fizik bilgisini Einstein'a göre atom çekirdeği parçalandı mı öteki atomlar da etkilecek atomların içindeki müthiş enerji açığa çıkacaktı.

Diyordu ki "Bu enerji, parçalanmış atomun kütleyle ışık hızının karesinin çarpımına eşit olacaktır."

İkinci Dünya Savaşının son günlerinde ABD hükümeti Bilim adamları ordusuna hazırladığı tarihin en korkunç savaş aracını ilk Atom Bombasını 1945 yılı ağustosunun altıncı günü

Japonya'da, savunmasız Hiroşima kentine attırdı.

Not: Atom bombasını anlatan bu yazı "Hiroşima Çocukları" adlı kitapta yer alıyor.

6 Ağustos 1945 Hiroşima, 9 Ağustos 1945 Nagazaki: Ölü sayısı 220 bin

Hiroşima; Japonya'nın Çukurova Bölgesi'nin en önemli sanayi ve yerleşme merkezi... 350 bin nüfuslu Hiroşima'da 6 Ağustos 1945 sabahı bir bomba patladı. Bu patlayan, atom bombasıydı. Dünyada ilk kez kullanılan atom bombasının ikinci hedefi, 9 Ağustos'ta Japonya'nın Kiyoto Adası'nın liman kenti Nagazaki oldu.

Hiroşima'ya atılan bomba, kent merkezine yakın bir noktada patladı ve yarıçapı 2,5 kilometre olan bir alan içindeki her şeyi yok etti. Aynı şekilde Nagazaki'de, 4,5 kilometre-karelik bir alanda hiçbir şey kalmadı. İlk anda Hiroşima ve Nagazaki'de ölen insan sayısı 220 bin idi. Fakat bu sayıda insanın yaralıları veya radyasyon etkisiyle daha sonra öldü. Bugün bile radyasyonun yol açtığı hastalıklardan ölen Japonlar var.

JAPONYA'YA ATOM BOMBASI NEDEN ATILDI?

Emperyalist ülkeler arasında bir paylaşım kavgası olan II. Dünya Savaşına Japonya'da katılmayan Japonya'nın emperyalist dünya politikasını sürdürmek üzere diğer emperyalist ülkelere karşı savaşta da savaşmıştı.

Almanya'nın emperyalist lideri Adolf Hitler'in 1945 yılında, Japonya'ya nihai darbeyi sürmek üzere, ABD atom bombasını patlattı. Ve 28 Temmuz

da müttefiklerin Potsdam Deklarasyonunu reddetmiş olan Japonya, 10 Ağustos'ta bu deklarasyonu kayıtsız şartsız kabul ediyordu.

Evet, yüzbölünce insan ölmüş, savaşlarda sivil halkın hedef alınmayacağı ilkesi bir kenara itilerek her emperyalist savaşta olduğu gibi yine emekçi halkı kırdırmıştı. Ve dönemin ABD Başkanı Truman, bu işteki sorumluluğundan ötürü hiç bir üzüntü duymadığını söylemişti. Bombalar patladıkça Japonya teslim olmuştu ya, ABD yöneticilerini yalnızca bu ilgilendirirdi. İnsanların, binlerce ölümler, yüzbölünce insanın büyük acıları içinde yok olması için ABD emperyalizminin amaçları egeyen çıkmasıydı önemli olan.

ABD, II. Dünya Savaşından sonra da atom deneylerine devam etti. Buna diğer emperyalist ülkelerde katıldı, ABD'li nükleer fizikçi, Julius ve Ethel Rosenberg atom bombasının formülünü SSCB'ye vermekle suçlanarak 19 Haziran 1953'de hapsedildi.

Bu gün emperyalist ülkelerin silahlanma yarışını abalibildiğine sınıyor ve insanları daha korkunç yöntemlerle öldürmek için yeni silahlar bulunuyor. Aynı emperyalist kurtuluş mücadelelerindeki başarılar, emperyalistlerin tapu, tüfeği, bombasının halkların mücadelelerine engel olamadığını ortaya koyuyor.

Radyo TV program haber

21.30 Gecemiz

Programın sunucusu Nejat Uygur yapacağı parodilerayrica güldürü bölümünü oluşturacak. Müzik bölümünde, Galip Sokullu, Perihan Küyüncü, Erol Küçükayalın: "Çiçekler derleyeyim-Sen gül dalında gonca, Menekşe gözler hülyalı-Leylak takıvermiş" Can Etili: "Gam elinden-Bu yarayı, Şahin Gültekin: "İğnem düştü, Ay aman of, Gökben: "Aşkı bir köprü gibidir-Ben dün gece rüyada" adlı şarkıları söyleyecekler.

Dilkuşan Tiyatrosu kantolar ve diyetler seslendirilecek.

20.05 SERÜVEN PEŞİNDE

Bugece televizyonda yeni bir yabancılık dizi daha başlıyor. Yarı belgesel nitelikteki dizi, polisye film-lerden daha fazla yararlı olacak gibi görünüyor. Dizinin bu geceki bölümünde, parasut modelleri çizen, bu modelleri geliştiren ve geliştirdiği parasutleri önce kendisi deneyen Peter Sherman'ın çalışmaları ve parasutculuk sporunun üçgen yönleri anlatılacak.

21.25 HABER PROGRAMI

Bu gece yine "Murefhe Türkiye" gönüllülerinden bir bölüm izleyeceğiz. Olca Göker'in hazırladığı "Yarın Yüzyıldan Çizgi" adlı dizide Türkiye'deki haberleşme hizmetlerindeki gelişmeler konu ediliyor. Yine her şey mükemmel, her şey başadöndüncü bir hızla gelişmiş. Sayın yapımcı buna birde telefon basında çaldıran vatandaşlara PTT görevlilerine sorun. Mektupları telgrafları günlerce yerine ulaşmayan, politik nedenlerle telefon almayan kuruluşlar, kişiler sanırız hiç de sizin gibi düşünmüyor.

Charlie'nin Melekleri

22.40 sürekli film "Melekler Göklerde" adlı son bölümü yayınlanacak. Angela hostes eğitim merkezinde çalışmaktadır. Bu arada tehdit edilmekte ve kendisine siyah gül gönderilmektedir. Melekler Angela'ya yardım etmek için hostes oluyorlar...

Radyodan Seçmeler

TRT I
06.40 Günaydın 07.40 Günün İçinden 12.30 Öğle Uzeri 15.05 Arşivden Mikrofon 14.00 Erkan Surmen Türküler 15.20 İz Branları 21.30 Seslendirdiklerimiz
TRT II
08.00 Gün Başlıyor 10.00 Suna Batıgın ve Zekai Tunca'dan Şarkılar 11.40 Günler Geçerken 12.00 Dünya Folklorundan 12.40 Biz Biz 18.30 Ekonomi Sözlüğü (Bengü Baytar'ın hazırladığı programın bugünkü bölümünde, "Tüketim" konusunu işliyor. Ayrıca programda Doç. Dr. İsmail Bulmuş konuya ilişkin görüşlerini açıklıyor.)
TRT III
08.00 Sabah Konseri 09.30 Brecker, Brothers Topluğulu 10.00 Küçük Konser (Hlandı'nın Obua Konçertosu ve Mozart'ın keman Konçertosu seslendirilecek 11.00 Öğle Doğu (R. Wagner: Nürenberglü Usta Şarkıları, Max Regger: Hüller'in bir teması) üzerine çeşitlemeler ve fig) 12.09 Sizin için Seçtiklerimiz 18.00 Solistler ve Topluğullar 21.00 Mitolojiden Müziğe

TV'de BUGÜN

18.55 HABERLER
19.00 HEİDİ
19.30 İFTARA DOĞRU
20.05 SERÜVEN PEŞİNDE
20.30 HABERLER
21.25 HABER PROGRAMI
21.30 GECEMİZ
22.40 CHARLIE'NİN MELEKLERİ
23.30 HABERLER.